

עלון שבת - בית הכנסת נוה זמר

שבת זכור - פרשת ויקרא - גליון 31

לימוד מתוך הפרשה

למה הקב"ה מסתיר פניו מאיתנו?

זוכים אנו להתקרב לימי הפורים, והשבת נקרא בעז"ה פרשת זכור. הגמרא במסכת חולין (ק"ט) שואלת: "אסתר מן התורה מניין?" בתורה הקדושה הכל רמוז, איפה בתורה רמוזה אסתר המלכה? עונה הגמרא: "שנאמר אנכי הסתר אסתיר". צריך להבין משמעות דרשה זו, הלא פסוק זה - "אנכי הסתר אסתיר" מובא בפרשת התוכחה (דברים פרק לא פסוק יח), ומשמעותו הסתר פנים של הקב"ה מלהתגלות אלינו, וא"כ כיצד נלמד את מעלתה של אסתר המלכה מפסוקים אלו. אמנם המעיין בפסוק זה בהמשך לפסוק שלפניו (שם פסוק יז), יעמוד על סוד הדברים. בפסוקים שם אנו מוצאים שהתורה מזכירה שני הסתרים:

"וְחָרָה אִפִּי בּוֹ בַיּוֹם הַהוּא וְעֹזְבֵתִים וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם וְהָיָה לְאֹכֶל, וּמִצָּאֵהוּ רְעוּת רַבּוֹת וְצָרוֹת, וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הֲלֹא עָלַי כִּי אֵין אֱלֹהֵי בְּקִרְבֵי מִצְאוֹנֵי הָרְעוּת הָאֵלֶּה. וְאֲנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל אֱלֹהִים אֲחֵרִים."

מפירוש הרמב"ן על פסוקים אלו נראה שההסתר השני משמעותו שונה מההסתר הראשון. ההסתר פנים הראשון הינו הסתר פנים של גלות, ולכן בעקבותיו באות רעות רבות וצרות, והמסקנה שהסיבה לרעות אלו משום שאין אלהי בקרבי. על כן בא אחריו ההסתר פנים השני, שהוא הסתר פנים של גאולה, כאן הקב"ה מסתיר פניו כדי להתגלות דרכנו, להתגלות בקרבנו. ישנם שני מצבים שאבא עיוב את בנו. יש מצב שהוא עיוב את בנו בגלל שהוא כועס, בכך הוא רוצה שהבן יבין שהוא לא התנהג בסדר ועליו לחזור ממעשיו הרעים, אולם יש מצב שהוא עיוב את בנו כי הגיע הזמן שבנו ילך לבד בכוחות עצמו. בהסתר פנים של גאולה, הקב"ה מחכה להתגלות דרכנו, שאנחנו נגלה את נוכחותו בעולם בכל עבודה שאנו עושים בכל רגע ורגע מחיינו.

עתה נבין מדוע מעלת אסתר המלכה נלמדה מן הפסוק - "ואנכי הסתר אסתיר". אסתר המלכה הראתה לנו איך ההצלה והישועה מאת ה' מתגלה דרכנו, דרך השתדלותנו ומעשינו, הקב"ה רוצה אותנו שותפים פעילים בגילוי מלכותו, אורו וטובו בעולם. שם שמים נסתר במגילה, כדי שאנחנו נגלה אותו.

על זה בדיוק המלחמה שלנו בעמלק. עמלק בא לומר שאין אלוהים בקרבנו, 'עמלק' עולה בגימטריא 'ספק', עמלק בא להכניס אותנו לספקות האם אכן ה' מתגלה בתוכנו. אומר משה רבנו ליהושע בן נון - **"בַּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלָק"** (שמות יז, טז). הפעם זה כבר לא מה שהיה בים סוף - "ה' ילחם לכם וְאִתֶּם תַּחַרְשׁוּן" (שם יז, יד), הפעם אנחנו נלחמים בעמלק - **"מִלְאֲתֵי כַח אֶת רוּחַ ה'**" (מִכֵּה ג, יד).

יש אלקים בקרבנו, וזו מלחמתנו בעמלק, **"תִּמְחָה אֶת זִכְרֵ עַמְלָק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם"**, עמלק באים ואומרים אין כל חדש תחת השמש, תחת השמים, ובוה יוצא יהושע ונלחם בעמלק. **"כִּי יָדַעַל פֶּסֶחַ מִלְחָמָה לֵה' בְּעַמְלָק מִדֶּד דֶּד"** (שמות יז, טז). "נשבע הקדוש ברוך הוא שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו" (רש"י שם). שמו של הקב"ה שלם כשאנו נצא ונלחם בעמלק, כאשר נגלה על ידי מעשינו כי יש ה' בארץ ויש ה' בקרבנו.

שבת שלום ומבורך

ענניאל אהרון

זמני השבת - רעננה

מנחה וקבלת שבת - 17:25

שיעור באור החיים הק' - 7:20

שחרית של שבת - 8:00

סוף זמן ק"ש (מג"א) - 8:08

סוף זמן ק"ש (גר"א) - 8:53

שיעור בהלכות פורים - 16:00

מנחה של שבת - 16:45

ערבית וצאת השבת - 18:22

זמני חג הפורים

מנחה של תענית אסתר - 17:30

ערבית וקריאת המגילה - 18:08

קריאת המגילה לנשים - 19:15

שחרית וקריאת המגילה - 7:00

קריאת המגילה לנשים - 8:45

הודעות

כל יום מימות השבוע מתקיים מניין של תפילת מנחה וערבית בספריה של בית הספר

בכל יום שלישי מתקיים אחרי תפילת ערבית שיעור בגמרא מסכת ברכות ומסילת ישרים

בכל יום חמישי מתקיים אחרי תפילת ערבית שיעור באור החיים הקדוש על הפרשה - "להתהלך לפני אלהים באור החיים" (תהילים נג, יד)

דוא"ל של העמותה | Neve.zemer.synagogue@gmail.com

ניתן להעביר תרומות לחשבון העמותה (ע"ר):

בנק מזרחי (20). סניף אחוזה (423). ח-: 202833

ניתן להעביר תרומות גם דרך אפליקציית PayBox

רב הקהילה: הרב ענניאל אהרון | 052-7203073

פעילות בית הכנסת וחברות בעמותה: שלומי כהן | 054-3452177

גבאים: דניאל נביאי | 052-5454205. מיכאל וולף | 054-6444102

גזברות ותרומות: ערן קריספיל | 053-9259304

מהלכה מאירה – מהלכות חודש אדר

האם יש חיוב מהתורה לשמוע פרשת זכור? מה מיוחד בתענית אסתר?

מהלכות שבת זכור

- והשומעים צריכים לכוון לצאת ידי חובה.
- נשים – יש אומרים שנשים פטורות מלשמוע קריאת פרשת זכור, לפי שאינן מצוות להילחם (חניך, אבני נור, תורה לשמה, כה"ת, חור"א), ויש אומרים שנשים חייבות (מנחת חינוך, נר"צ אדלה, מהרי"ל דיסקין, מנח"י, אג"מ). אע"פ שהנשים המקלות בזה יש להם על מה שיסמוכו, מכל מקום המחמירות לבוא לבית הכנסת תבוא עליהם ברכה (חזון עובדיה פורים עמ"י).

- בשבת שקודם פורים – מוציאים שני ספרים, וקוראים למפטיר בספר השני פרשת "זכור" שהיא שלשה פסוקים אחרונים שבפרשת "כי תצא" (דברים פרק כה פסוקים יז-יט). הטעם, כדי לזכור מעשה עמלק ומחיייתו, סמוך לפורים בו היה מחיית המן בן המדתא האגגי שהיה מזרע עמלק.
- חיוב מן התורה – לדעת הרבה פוסקים קריאת פרשת "זכור" היא מצות עשה מן התורה. מכיון שהלכה רווחת (ש"ע סי' ס סעי' ד) שמצוות צריכות כוונה, הקורא צריך לכוון להוציא את השומעים ידי חובה בקריאה ובברכות,

מהלכות תענית אסתר

- שמחה וכלי נגינה בתענית – דעת רוב הפוסקים שמוותר כיון שתענית זו שונה משאר התענית, שאינה משום צרה או אבלות על החורבן.
- על מעלת התפילה ביום תענית אסתר – כתב בספר קב ונקי (לרבי צבי הירש קידיאנבר, פרק צ"ו) דברים נפלאים, זה לשונו: "בודאי על ידי אמירת הסליחות והתפילות (בתענית אסתר) אנו מעוררים את מרדכי הצדיק ואסתר המלכה ... וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר שהוא צריך להתפלל, יקח פנאי לעצמו ביום התענית אסתר ויאמר תחילה מזמור כ"ב בתהילים – "איילת השחר" ... ואחר כך ישפוך שיחו לפני ה' ויבקש בקשתו, ויזכיר זכות מרדכי ואסתר ... כי יום תענית אסתר ויום פורים הם ימים של רצון ואהבה".

- על מה תקנו תענית אסתר – נהגו כל ישראל להתענות ב"ג באדר (השנה התענית ביום רביעי), זכר לתענית שהתענו בימי מרדכי ואסתר באותו יום שנקאלו כדי לעמוד על נפשם (רמב"ם, ש"ע סי' תרפ"ו). ונקראת תענית אסתר כדי לזכור שה' יתברך רואה ושומע כל איש בעת צרתו כאשר יתענה וישוב אל ה' בכל לבבו כמו שעשה בימים ההם (משנ"ב ש"ס).
- הפטורים מהתענית – צום זה קל יותר משאר הצומות, ולכן נהגו להקל בצום זה לעת הצורך. מעוברות ומניקות אינם צריכות לצום כלל, וכן מי שמצטער הרבה, או זקן, פטורים מלהתענות (רמ"א ש"ס). וכן חתן ובעלי ברית פטורים ואינם רשאים להחמיר על עצמם מפני שיו"ט שלהם הוא (חזון עובדיה).

צדיקים – תולדותיהם ומעשיהם

הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל – ט"ז ניסן ה'תרנ"א (1891) – י"ד אדר ה'תשמ"ב (1982)

סוף ימיו, לאורך קרוב לארבעים שנה, חי הרב צבי יהודה בגפו. בג' אלול ה'תרצ"ה (1935) נפטר אביו, והרב צבי יהודה החל בהוצאה לאור של כתבי אביו. כ-15 שנים הסתגר עם הכתבים, העמיק בהם והוציא חלקים נרחבים מהם לאור. היו אלו שנים של בנייה והתעמקות פנימית, שאחר כך הובילו את הפריצה הגדולה החוצה, להאיר את אורו ברבים.

בשנת ה'תשי"ב (1952) נתמנה לראש ישיבת מרכז הרב שהקים אביו בירושלים, וכיהן בתפקיד זה כ-30 שנה.

במהלך שנים אלו, גידל דור שלם של תלמידים ברוח משנתו של אביו, שילוב של לימוד התורה ואמונה, יחד עם מעורבות בחיי המדינה בראייה כי היא התגשמות דברי הנביאים וראשית צמיחת הגאולה. תלמידיו ממלאים היום הרבה תפקידים חשובים במפעל של מוסדות החינוך, ישיבות ואולפנות, ובמפעל ההתיישבות במלא רוחב ארץ ישראל.

פעם העיר הרב לשני תלמידים שדברו בזמן התפילה, אך אותם תלמידים לא שמעו לדברי הרב ושוב דברו. מיד לאחר התפילה עזב הרב את בית המדרש והלך לחדרו. הבינו אותם תלמידים שכנראה פגעו בכבודו של הרב, הלכו אחרי הרב לחדרו וראו כי הרב בוכה. אמר להם הרב: 'כתוב שמי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים, מאחר שהערתני לכם כמה פעמים ולא שמעתם לי, כנראה שחסר בי יראת שמים ועלי לפשפש יותר במעשי ולעשות תשובה'.

פעם אושפז הרב בבית החולים, כעבור תקופה ארוכה של אשפוז הודיעו לו הרופאים שבי"ה הוא חש בטוב והיום יחזור לביתו. מיד פרץ הרב בבכי. שאלוהו תלמידיו מדוע הרב בכה, ענה להם הרב: 'ידוע כי שכינה שורה למעלה מראשו של החולה, ברגע זה הודיע לי הרופא שהשכינה מסתלקת מעל ראשי'.

בשנותיו האחרונות, חלה הרב צבי יהודה, ועבר ניתוחים קשים, אך למרות זאת המשיך במנהיגותו ובהעברת שיעורים והפצת תורתו של אביו. נפטר בחג הפורים, י"ד באדר ה'תשמ"ב (1982), ונקבר בהר הזיתים לצידו של אביו.

הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, בנו יחידו של הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל – אשר ייסד את הרבנות הראשית לישראל, והיה הראשון לכהן כרב הראשי לישראל. נולד בליל הסדר ה'תרנ"א (1891) בעיירה זימל במחוז קובנא שבליטא, שם שימש אביו ברבנות. מעט אחרי גיל בר מצווה עלה עם משפחתו לארץ ישראל, לשם הוזמן אביו, לכהן כרב של יפו והמושבות. יום עלייתם לארץ, היה "כ"ח אייר ה'תרס"ד (1904)", שהוגדר על ידי הרב צבי יהודה בתוארו: "היום הגדול", לימים היה זה יום שחרור ירושלים.

גדולתו בתורה התגלתה בגיל מוקדם. בהיותו בן שבע-עשרה, כתב עליו אביו:

"בני שיחיה, אשר הוא, תודה לה', הוא כמעט האחד עמי, המתרגל לעמוד על דעתי ולהקשיב שיח נשמתי. נפשו ב"ה טהורה היא ועדינה, והוא מבוסס ב"ה בהמון רעיונות טובים ומאירים, שהיה בעו"ה לברכה לו ולעולם". (אגרות הראי"ה אגרת ק"ב).

בשנת ה'תרע"ד (1914) הגיע הרב צבי יהודה להלברשטט שבגרמניה, שם לימד צעירים תורה וגמרא. באותה תקופה נשאר אביו בשוויץ בעקבות מלחמת העולם הראשונה. הרב צבי יהודה הצטרף אליו ושם למדו יחד בשקידה עצומה. הרב צבי יהודה תיאר תקופה זאת באומרו: "למדנו את כל התורה פעמיים".

בשנת ה'תרפ"א (1921), בהיותו כבן שלושים, יצא הרב צבי יהודה לשליחות של תנועת "דגל ירושלים" שהוקמה על ידי אביו. מטרת התנועה הייתה, לצרף את מנהיגי הציבור הדתי אל הדגל הציוני, וכן לחבר את תנועת הציונות אל מקורה בקודש. במהלך שליחותו נפגש עם רבים מגדולי ישראל שבאותה תקופה, מתוך מטרה לשכנעם לתמוך בתנועה של חזרה לציון.

בשנת ה'תרפ"ב (1922), בהיותו כבן שלושים ואחת, נשא לאשה את חווה הוטנר, בתו של הדיין הרב יהודה הוטנר מוורשה, ואחרי החתונה חזר לארץ ישראל. אחר 22 שנות נישואים ללא ילדים, נפטרה אשתו ממחלה, ומאז עד

הלכות פורים ה'תשפ"ב

הלכות קריאת המגילה

"יזהר הרבה שלא יהיה מחלוקת בבית כלל – לא בליל פורים ולא ביום פורים, ויסבול הרבה ויעביר על מידותיו, יותר משאר ימות השנה" (מועד לכל חי, אות ק"י)

- זמן קריאת המגילה – חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה (עד עלות השחר) ולחזור ולקרוא אותה שנית ביום (מהנץ החמה עד השקיעה ובדיעבד מעלות השחר) (שו"ע סי' תרפ"ז).
- טעמימה קודם קריאת המגילה – אסור לאכול קודם קריאת המגילה בין בלילה ובין ביום (רמ"א תרצב, ד). טעמימה של מזונות עד כביצה, וכן אכילה של פירות אפילו הרבה, וכן שתיה – יש מתירים אפילו לכתחילה (ילקו"י, הגר"מ אליהו) והמחמיר תבוא עליו ברכה (חזו"ע), ויש מתירים רק במקום צורך גדול, כגון מי שחולה קצת או שהתענית קשה עליו מאד (משנ"ב שם יד).
- ריכוז בקריאת המגילה – אסור לדבר בזמן הקריאה, וצריך להתרכז ולשים לב לקריאה, ואם לא שמע אפילו מילה אחת – לא יצא ידי חובה (חזו"ע פורים עמ' עח). לכן טוב שיהיה בידו מגילה כשרה לקרוא מילה במילה בלחש. גם מי שיש בידו חומש מודפס, יכול להשלים בקריאה בשקט מתוך החומש עד שיגיע למקום בו נמצא בעל הקורא (חזו"ע פורים עמ' עט).
- אם הגיע מאוחר לקריאת המגילה והפסיד כמה פסוקים – יברך לעצמו את הברכות ויקרא אפילו מתוך חומש מודפס עד שיגיע למקום בו נמצא בעל הקורא, ובתנאי שלא הפסיד את רוב קריאת המגילה.
- ברכות – לפני הקריאה מברכים שלש ברכות: "על מקרא
- מגילה", "שעשה ניסים" ו"שהחיינו". לאחר הקריאה מברכים ברכה אחת – "הרב את ריבנו" וכו'. יש שנהגו שכל הציבור עומד בשעת הברכות (רמ"ע מפאנו, מג"א, בא"ח), ויש שנהגו שכל הציבור יושב (בנה"ג, גר"ח פלאגי, פני יחושע, הר צבי, חזון עובדיה פורים עמ' סט).
- ברכת שהחיינו – בברכת שהחיינו יש לכוון על שאר מצוות היום. למנהג הספרדים (שו"ע סי' תרצ"ב) – מברכים שהחיינו רק בקריאת המגילה בלילה, ולמנהג האשכנזים (רמ"א שם) – מברכים שהחיינו גם בקריאה ביום.
- ברכת "הרב את ריבנו" ביחיד – נחלקו הפוסקים האם יחיד מברך ברכה זו. למעשה: למנהג האשכנזים – לא יברך בשם ומלכות (רמ"א וביאור הלכה סי' תרצב), ולמנהג הספרדים – יש שנהגו לא לברך (חזון עובדיה פורים עמ' פט), ויש שנהגו לברך "שלא לאבד ברכה יקרה זו" (בא"ח, הגר"מ אליהו).
- קריאה לנשים – גם נשים חייבות לשמוע מגילה "שאף הם היו באותו הנס". אם הבעל קורא כבר יצא ידי חובת הקריאה: למנהג האשכנזים – אחת הנשים תברך "לשמוע מקרא מגילה" (רמ"א, לוח א"י), אך ברכת "הרב את ריבנו" אין מברכים אפילו שיש עשר נשים (גרשז"א, גריש"א, גרנ"ק), ולמנהג הספרדים – יש נהגו שאין מברכים כלל (בא"ח, הגר"מ אליהו), ויש נהגו לברך "על מקרא מגילה" וגם "הרב את ריבנו" (חזון עובדיה עמ' נג, צא).

הלכות מתנות לאביונים

- זמן המצוה – צריך לתת מתנות לאביונים בפורים אחר קריאת המגילה ביום ולא בלילה (משנ"ב תרצה סק"ב, כה"ח שם סק"ג). לדעת רוב הפוסקים כיון שמתנות לאביונים הינם לצורך סעודת פורים אין לתת זאת לעניים לפני פורים. אם נתן לשליח קודם פורים והשליח ייתנם לעניים בפורים – יצא ידי חובה (ערוה"ש, כה"ח). וכן אם נתן לעני קודם פורים ועשה איתו תנאי שלא יזכה בכסף רק בפורים – יצא ידי חובה (גריש"א, גר"מ אליהו).
- מיהו אביון – אין מדקדקין במעות פורים, אלא כל הפושט יד בפורים ומבקש צדקה נותנים לו. אפילו נתן לעני קטן יצא ידי חובה (ערוה"ש, בא"ח, חזו"ע עמ' קס). יש אומרים שאיש ואשתו נחשבים לשני עניים (בא"ח, כה"ח, חזו"ע עמ' קס).
- כולם חייבים לתת – כל אדם בין איש בין אשה ואפילו עני חייבים לתת מתנות לאביונים (שו"ע ומשנ"ב סי' תרצד). ו"א שמחנכים גם את הקטנים לתת בעצמם (ערוה"ש, פמ"ג, גריש"א).
- כמה צריך לתת – צריך לתת לפחות לשני עניים לכל אחד מתנה אחת. מעיקר הדין שיעור מתנה הוא פרוטה (משנ"ב תרצד סק"ב, חזו"ע, ילקו"י, גר"ח קנייבסקי), אולם יש אומרים שצריך לתת לכל עני שיעור סעודה שהוא פת בשיעור של שלוש ביצים (בן איש חי, כה"ח), וכן יש אומרים שבזמנינו שאין לפרוטה ערך כלל חובה ליתן כשיעור סעודה שישמח בה העני (הגרי"ש אלישיב), ומכל מקום לשיטת כולם ירא שמים יתן בעין יפה ובסבר פנים יפות.

"מוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה"

(רמב"ם הלכות מגילה פ"ב ה"ז)

הלכות משלוח מנות

- כולם חייבים לתת – כל אדם בין איש בין אשה, ואפילו אשה נשואה, ואפילו עני, חייבים לתת משלוח מנות (שו"ע ורמ"א סי' תרצה, ד). וטוב לחנך גם את הקטנים לתת בעצמם (פמ"ג, כף החיים, חזון עובדיה עמ' קמב).
- זמן המצוה – צריך לשלוח משלוח מנות בפורים ביום ולא בלילה (רמ"א סי' תרצה, חזו"ע עמ' קמ). ויש אומרים שאם שלח קודם פורים על מנת שיגיע בפורים לא יצא ידי חובה, אלא אם כן מינה שליח שישלח בשבילו בפורים (ערוה"ש).
- כמה צריך לתת – צריך לשלוח שני מנות לאיש אחד, וכל המרבה לשלוח לחבריו הרי זה משובח (שו"ע שם), אך עדיף להרבות במתנות לאבינונים (רמב"ם - הובאו דבריו לעיל).
- מה צריך לתת – שתי המנות צריכות להיות דווקא דברי מאכל (שו"ע שם), וראוי שיהיו המנות מבושלות ומוכנות לאכילה (מג"א, ערוה"ש), ואף משקה חשוב כמנה (ערוה"ש, משנ"ב, ילקוט יוסף). וי"א שיהיו שתי המנות מסוגי מאכלים שונים (ערוה"ש, חזו"ע), וי"א שיתן כל מנה בכלי נפרד (בא"ח, כה"ח).
- שיעור מנה – ראוי שכל מנה תהיה בשיעור שראוי לכבד בה אורח חשוב (ערוה"ש, הגר"מ אליהו, ילקוט יוסף).
- מיני מתיקה – עדיף לשלוח פת ותבשילים, וכבר נהגו ישראל לשלוח מיני מתיקה (שיורי כנה"ג, מועד לכל חי).
- על ידי שליח – יש אומרים שצריך לשלוח את המנות דווקא על ידי שליח (חת"ס, בנין ציון), אך דעת רוב הפוסקים שאין צריך להקפיד בכך (חזו"א, הגר"ז, הגריש"א, חזון עובדיה), וטוב לקיים כן על כל פנים במשלוח מנות אחד (הגרש"ז אויירברג).
- השולח בעילום שם – יש אומרים שלא יצא ידי חובה, שטעם מצות משלוח מנות כדי שתרבה אהבה וחיבה בין איש לרעהו ולא רק כדי שיהיה למקבל סעודת פורים (מנות הלוי, כתב סופר, חזון עובדיה עמ' קנב, ילקוט יוסף).
- משלוח מנות מפירות שביעית – אין לשלוח משלוח מנות מפירות וירקות שביעית, שהרי זה כפורע חובו בפירות שביעית. אבל אם כבר יצא ידי חובה, ורוצה לשלוח עוד, או שמחזיר משלוח מנות למי שכבר נתן לו – מותר (חזון עובדיה עמ' קנד).

הלכות סעודת פורים

- ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים" (רמ"א שם).
- "לא נצטוינו על שמחת הוללות ושטות, אלא בשמחת תענוג שנגיע מתוכה לאהבת ה' יתברך, ולהודות לו ולברך בשמו על הניסים שעשה לנו" (מאירי מגילה ז:). "היודע בעצמו שיזולזל אז במצוה מן המצוות, בנטילת ידים וברכה וברכת המזון, או שלא יתפלל מנחה או מעריב, או שינהג קלות ראש, מוטב שלא ישתכר, וכל מעשיו יהיו לשם שמים" (חיי אדם, ביאור הלכה).
- האם דווקא יין – מצוה מן המובחר להשתכר דווקא מיין (כן משמע מפרש"י ורמב"ם) כיון שבו נעשה הנס (מקראי קודש פורים סי' מד), אמנם יוצאים ידי חובה גם כשמשתכרים בשאר משקים המשכרים (גר"י קנייבסקי, גר"ש אלישיב, גר"נ קרליץ).
- על הניסים – שכח לומר על הניסים בברכת המזון וכבר אמר שם אדנות של ברכת "על הארץ ועל המזון", נחלקו הפוסקים האם חוזר לראש, ולמעשה ספק ברכות להקל ואינו חוזר ויזכיר על הניסים כשיגיע ל"הרחמן" (משנ"ב שם סקט"ו). אם נמשכה הסעודה ללילה: למנהג האשכנזים – אומר על הניסים (רמ"א), ולמנהג הספרדים – יש אומרים שאומר (שו"ע, חזו"ע עמ' קפג), ויש אומרים שאינו אומר (בא"ח, כה"ח, הגר"מ אליהו).
- כולם חייבים – כל אדם בין איש בין אשה, חייב לסעוד לפחות סעודה אחת בפורים (רמ"א סי' תרצה).
- מה צריך לאכול בסעודה – מצווה להרבות במאכלים בסעודת פורים (רמ"א סי' תרצה), ויאכל בשר (רמב"ם), ולכתחילה רצוי לחוש לפוסקים המצריכים לאכול לחם (רש"ל, ערוה"ש, חזו"ע).
- זמן הסעודה – סעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו, ומכל מקום גם בליל פורים ירבה בסעודתו (שו"ע ורמ"א שם). הרבה נהגו לעשות את הסעודה בצהרים לאחר תפלת מנחה גדולה, כיון שבבוקר טרודים במשלוח מנות (רמ"א ומשנ"ב שם), אמנם המקובלים והרבה מהספרדים נהגו לעשות את הסעודה בבוקר לפני חצות היום (רש"ש, של"ה, גר"א, חזו"ע).
- לימוד תורה קודם הסעודה – טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה או בתוך הסעודה, וסמך לדבר "ליהודים היתה אורה ושמחה" וכו', ודרשנין "אורה" זו תורה (רמ"א שם). ומה טוב ללמוד ההלכות הראשונות של פסח, שהרי פורים הוא 30 יום קודם החג, ובכך סומכים גאולה לגאולה (חזו"ע עמ' קפא).
- לבסומי עד דלא ידע – "חייב אדם להתבסם בפורים עד לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (שו"ע תרצה, ב). "ויש אומרים שאין צריך להשתכר כל כך, אלא ישתה יותר מלימודו וישן

"קדושת פורים הוא כקדושת יום הכיפורים. אלא שביום הכיפורים העבודה היא על ידי עינוי נפש, שהוא "איתכפייא" – שבעינוי הגוף נחלש כח היצר ויכולים לנצחו ולכפותו. אמנם בפורים העבודה היא על ידי הביסום ושמחת לב ונפש, שהוא "איתהפכא" – להפוך מר למתוק להיות נעשה הכל טוב מאד"

(ר' צדוק מלובלין - ישראל קדושים אות ט)

יזכנו השם יתברך לקבל קדושת פורים באמת, להפוך מר למתוק, להרבות אהבה בין איש לרעהו